

Бахмач-Сновськ-Гомель); по-третє, знизилася інвестиційна привабливість регіону та ускладнилися умови для розвитку бізнесу.

Для активізації відбудови регіону Чернігівська ОВА розробила законопроект зі створення спеціальної економічної зони, який досі не отримав підтримки з боку вищого законодавчого органу країни. На рівні управлінських структур області немає чіткого бачення розвитку найбільш відсталої в економічному плані північно-східної частини регіону. Відсутнє також розуміння планів розвитку регіону, окремих територіальних громад в умовах втрати областю головних транзитних функцій.

До розв'язання окреслених проблем розвитку Чернігівської області, її прикордонних територій мають долучитися представники географічної науки. Корисними та актуальними будуть їхні напрацювання щодо: 1) оновлення стратегії сталого розвитку регіону на період до 2027 року; 2) розроблення планів відновлення та розвитку територіальних громад; 3) формування концепції розвитку північно-східного субрегіону області; 4) розроблення стратегії розвитку прикордонних територій; 5) визначення управлінських, податкових і фінансових інструментів для активізації розвитку бізнесу та залучення інвестиційних ресурсів.

Заблотовська Наталія Василівна, Кондурян Владислав Ярославович

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

НОВІ ВИКЛИКИ ПЕРЕД ФАХІВЦЯМИ ІЗ ГЕОДЕМОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження населення в усі часи було важливим напрямом географічних досліджень. Саме через кількісні та якісні характеристики мешканців науковці могли чітко оцінити загальні тенденції, що відбуваються в суспільстві. Надто, коли дані характеристики ми оцінюємо у просторовому відношенні, в розрізі найнижчих адміністративних складових. Зрозуміло, що така складна система як геодемографічний процес потребує ґрунтового розуміння особливостей його формування та, що не менш важливо, широкої статистичної бази даних. Такі передумови стояли перед географами у мирні часи, а з початком активної фази військової агресії вони лише посилилися додатковими ускладнюючими факторами.

Геодемографічні дослідження – один із напрямків суспільної географії котрий з одного боку дасть найболючіші результати, а з іншого – відіграє роль фундаменту для подальшого соціально-економічного відновлення держави. Враховуючи, і без того депопуляційні процеси які фіксувалися в Україні останні десятиліття, наразі ми можемо лише здогадуватися про прямі та приховані демогеографічні втрати. Серед них і зростання смертності та її невраховані показники, і примусова міграція та депортація із непередбачуваними перспективами

повернення мігрантів, і деформація статевовікового складу населення посилена погіршенням якісних характеристик його фізичного стану. І все це нам потрібно буде комплексно вивчити, спрогнозувати подальші тенденції та розробити основні рекомендації демографічної політики в повоєнній державі. І лише на основі отриманих даних можна буде говорити про подальшу її відбудову. Адже саме з них ми будемо розуміти кількість та якість трудових ресурсів, рівень соціально-демографічного навантаження на бюджетну сферу, першочергові напрямки реконструкції системи розселення, тощо.

Але розуміння мети та завдань геодемографічних досліджень недостатньо. Проблема посилюється відсутністю первинної статистичної інформації. І тут варто зауважити на трьох проблемних напрямках. Перша проблема (більш тривала) сягає своїм корінням 2001 року, коли було проведено перший та ,наразі, останній Всеукраїнський перепис населення. Минуло понад 20 років, народилося нове покоління українців і події, що відбуваються в державі показують нагальну необхідність проведення нового. Друга – пов’язана із незавершеною реформою децентралізації та специфікою роботи Державної служби статистики України. Є нагальна потреба у комплексі первинних статистичних даних на локальному рівні. Та третя проблема – втрачений безперервний ланцюг динаміки демографічних показників, що пов’язано із активними бойовими діями. Рух вимушено переміщених осіб не був передбачений існуючими методиками фіксації демографічних показників і це призведе до втрати, або ж дубляжу інформації.

Як бачимо, післявоєнне відновлення України потребує цілеспрямованого, скооперованого та науково обґрунтованого співробітництва усіх галузей науки та органів управління.

Мельничук Анатолій Леонідович, Гнатюк Світлана Сергіївна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ПОВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ: ГІС-ІНСТРУМЕНТИ

Понад 3 місяці з 24 лютого 2022 р. триває широкомасштабний напад РФ на Україну. Бойові дії розгортались широкими фронтами на півночі, сході та півдні України. Регіони та територіальні громади зазнали небачених, після II Світової війни у Європі, руйнувань. Масштабного враження зазнали населені пункти, інфраструктура, промислові об’єкти, довкілля.